

Rak gruczołu krokowego (prostaty, stercza)

Czynniki ryzyka

Najważniejszymi czynnikami ryzyka są:

- wiek mężczyzny - zachorowalność znacznie wzrasta powyżej 70 r.ż., podczas gdy poniżej 50 r.ż. występuje sporadycznie,
- predyspozycje dziedziczne - większe ryzyko u potomków i braci mężczyzn ,którzy zachorowali na raka gruczołu krokowego
- genetyczne - częściej występuje u rasy czarnej,
- dieta bogata w nasycone kwasy tłuszczowe.

Diagnostyka

- Podstawową metodą wykrywania tego nowotworu jest badanie palcem przez odbytnicę (per rectum)
- Zaleca się, aby każdy mężczyzna powyżej 50 r.ż. wykonywał to badanie raz w roku.
- U mężczyzn, którzy mają kłopoty z oddawaniem moczu lub u których w badaniu per rectum stwierdzono nieprawidłowości w strukturze gruczołu krokowego, należy oznaczyć poziom swoistego antygenu sterczowego - PSA w surowicy. Jeżeli stężenie tego znacznika przekracza znacząco wartości prawidłowe należy wykonać biopsję gruczołu pod kontrolą USG. Za normę przyjęto następujące wartości PSA w zależności od wieku: 2,5 ng/ml do 49 roku życia, 3,7 ng/ml do 54 roku życia, 4,0 ng/ml do 59 rż, 5,4 ng/ml do 64 rż. i 6,6 ng/ml do 74 roku życia. Należy jednak pamiętać , że podwyższone stężenia tego markera nowotworowego w surowicy osoby z podejrzeniem raka , nie może być traktowane jako jednoznaczny objaw raka prostaty. Osoby takie wymagają dalszych badań diagnostycznych w doświadczonym ośrodku w rozpoznawaniu i leczeniu nowotworów złośliwych. Wykrycie choroby na wczesnym etapie daje nawet 90% skuteczności wyleczenia.

Znaczenie rokownicze ma określenie stopnia złośliwości wg tzw. skali Gleasona. Pozwala to na precyzyjne określenie ryzyka wystąpienia przerzutów i na podjęcie decyzji o rodzaju wdrożonej terapii.

Zastosowanie odpowiedniej kolejności metod leczenia (leczenie chirurgiczne, hormonoterapia i chemioterapia oraz radioterapia wiązkami zewnętrznymi lub brachyterapia -leczenie promieniowaniem od wewnątrz, zależy od wielu czynników w tym przede wszystkim zaawansowania choroby nowotworowej , wieku pacjenta oraz doświadczenia danego ośrodka onkologicznego. Dostępne są też nowe metody terapeutyczne, które mają szczególne znaczenie dla przypadków nowotworów rozpoznawanych w fazie zaawansowanej, co ma miejsce u około 20% chorych. Leczenie systemowe takie jak hormonoterapia i chemioterapia mają jednak nadal bardzo ważne znaczenie dla tej grupy chorych.